

w sprawie wniosku Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej kierunku pedagogika prowadzonego na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim

Na podstawie art. 245 ust. 4 i 5 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1571 z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej:

uchyla uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej nr 904/2025 dnia 6 listopada 2025 r. w sprawie oceny programowej kierunku pedagogika prowadzonego na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim z okresem obowiązywania skróconym do 2 lat i wydaje ocenę pozytywną z okresem obowiązywania do 6 lat.

§ 1

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, uwzględniając opinię zespołu odwoławczego, uznało, iż wyjaśnienia, dodatkowe informacje i dokumenty uzupełniające przedstawione we wniosku Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej kierunku pedagogika prowadzonego na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim uzasadniają zmianę oceny pozytywnej z okresem obowiązywania skróconym do 3 lat, wyrażonej w § 1 Uchwały Nr 904/2025 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 6 listopada 2025 r.

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej stwierdza, że proces kształcenia realizowany na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach nie w pełni umożliwia studentom kierunku pedagogika osiągnięcie założonych efektów uczenia się dla studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim. Wszystkie kryteria określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787), uszczegółowione w załączniku nr 2 do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, stanowiącego załącznik do uchwały nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. ze zm., kryteria:

1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się,
 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się,
 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie,
 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów
- zostały spełnione częściowo.

Wydanie oceny pozytywnej na okres 3 lat uzasadniają błędy i niezgodności w zakresie ww. kryteriów, które zostało spełnione częściowo:

W odniesieniu do kryterium 1:

1. Przyporządkowanie kierunku na poziomie studiów drugiego stopnia do pięć dyscyplin naukowych nie znajduje odzwierciedlenia w koncepcji kształcenia.
2. Niekonsekwencja polegająca na przyjęciu tylko ogólnych efektów uczenia się dla kierunku pedagogika w zakresach pedagogika resocjalizacyjna z penitencjarystyką oraz pedagogika opiekuńczo-wychowawcza z terapią pedagogiczną i równocześnie mechanicznym, nie zawsze trafnym, przypisaniu do niektórych treści programowych efektów szczegółowych ze standardu kształcenia nauczycieli z 2019 r., zał. 3.
3. Efekty zajęciowe są w wielu wypadkach niezgodne z efektami szczegółowymi określonymi w standardzie kształcenia nauczycieli z 2019 r., zał. 3.

W odpowiedzi na raport z wizytacji Uczelnia podniosła:

Ad 1. „Ponieważ otrzymaliśmy raport z wizytacji w dniu 22 lipca br., nie mamy możliwości dokonać takiej korekty programu studiów przed upływem terminu wysłania odpowiedzi na raport. Dlatego stosowna zmiana zostanie wprowadzona w kolejnym roku akademickim przy okazji planowanej w Uniwersytecie Śląskim szerokiej modyfikacji studiów II stopnia na wszystkich prowadzonych kierunkach”.

Uczelnia deklaruje, że podejmie konkretne kroki w celu wyeliminowania nieprawidłowości poprzez wprowadzenie zmiany w zakresie przyporządkowania kierunku pedagogika, studia drugiego stopnia, w 100% do dyscypliny pedagogika. Uczelnia podjęła właściwe działania naprawcze, jednakże efekt przeprowadzonych działań będzie można dopiero ocenić w wyniku kolejnego postępowania oceniającego.

Ad 2. „(...) kształcenie w zakresie pedagogiki specjalnej prowadzimy na studiach pierwszego i drugiego stopnia na kierunku innym niż pedagogika specjalna, co jest zgodne ze standardem kształcenia nauczycieli z 2019 (Załącznik 3, punkt 1.2, Obwieszczenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 9 lutego 2024 roku w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, Załącznik 3, Dz. U. z 27 marca 2024 r., poz. 453, s. 66), to jeden katalog ogólnych efektów uczenia się określony przez załącznik 3 standardu dla wszystkich form kształcenia pedagogów specjalnych musieliśmy uwzględnić na obu stopniach studiów. (...) Pomimo umieszczenia treści programowych z grup zajęciowych, o których mówi załącznik 3 standardu na obu poziomach studiów uwzględniliśmy progresję w zakresie ich osiągania. (...) Uwagę Zespołu Oceniającego PKA traktujemy zatem jako głos w dyskusji, który zostanie przeanalizowany w trakcie kolejnych prac nad efektami uczenia się”.

Pomimo szczegółowych wyjaśnień decyzji Uczelni, żeby brzmienie efektów ogólnych zastosować przy założeniu progresji w ich osiąganiu i zróżnicowaniu treści programowych zajęć realizowanych na pierwszym i na drugim stopniu, zarzut pozostaje aktualny. Ewentualne kroki Uczelni w omawianym zakresie będzie można ocenić podczas kolejnej oceny programowej.

Ad 3. „Uznajemy, że zarzut (...) (Raport, s. 11), nie jest zasadny” oraz „Kwestionowane odniesienie efektu modułowego R_M_3 do efektu szczegółowego E.2R.U1 również nie jest zasadne, ponieważ treści programowe zajęć z mediacji zakładają: popularyzację mediacji jako elementu sprawiedliwości naprawczej i tym samym stosowanie metod wspierających reintegrację społeczną; analizę wybranych antropotechnik do których można zaliczyć mediację (szczególnie mediację ewaluatywną); rozwijanie działań metodycznych w instytucjach wychowawczych i resocjalizacyjnych, w których mediacja może być stosowana jako narzędzie budowania relacji i rozwiązywania problemów wychowawczych”.

Zespół docenia starania Uczelni, która „zadbała o to, aby przygotować nie tylko matrycę pokrycia kierunkowych efektów uczenia się przez efekty modułowe, ale także matrycę pokrycia efektów szczegółowych”, ale nie zmienia to faktu, że brzmienie efektów szczegółowych i zajęciowych ujętych w sylabusach nie jest identyczne jak ich zapis w cytowanym rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, załącznik 3.

Ponadto Uczelnia de facto dysponuje trzema zestawami efektów: efektami ogólnymi, efektami szczegółowymi i efektami „przedmiotowymi” dla zajęć, spośród których niektóre są efektami szczegółowymi z ww. rozporządzenia, niektóre brzmią literalnie inaczej, ale odpowiadają tym szczegółowym z rozporządzenia, a jeszcze inne są efektami bardziej szczegółowymi niż te z ww. rozporządzenia. Zespół docenia pogłębioną refleksję i interpretację UŚ w Katowicach, która zakłada Nieliteralne stosowanie zapisów ww. rozporządzenia, a która w jakimś zakresie zdominowała dyskurs jakości kształcenia w czasie wprowadzania standardów kształcenia nauczycieli z 2019 r., konstituowany przez ww. rozporządzenie.

Biorąc pod uwagę prawidłową sekwencyjność zajęć, prawidłowo co do zasady określone treści (z drobnymi wyjątkami, które mogą zostać usunięte w trakcie planowanych przez Uczelnię prac nad programem studiów), bardzo szczegółową argumentację co do wskazanego przykładowo zestawu efektów dla zajęć mediacji i konieczność zachowania spójności pomiędzy programem zajęć pierwszego i drugiego stopnia na studiach „objętych standardem”, zarzut pozostaje aktualny, a weryfikacja przyszłych działań naprawczych wymaga przeprowadzenia kolejnego postępowania oceniającego.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia wywiodła jak niżej.

Ad. Zarzutu 1: „25 listopada 2025 roku rada dydaktyczna kierunku arteterapia, pedagogika, pedagogika specjalna, pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna przegłosowała poprawkę do programu studiów drugiego stopnia w formie przyporządkowania kierunku pedagogika, studia drugiego stopnia, w 100% do dyscypliny pedagogika. Następnym krokiem jest skierowanie stosownego wniosku pod głosowanie Senatu Uniwersytetu Śląskiego. Stosowana zmiana pojawi się w agendzie posiedzenia Senatu zaplanowanego na 27 stycznia 2026 roku (wejście w życie zmiany dokona się w cyklu kształcenia w trybie usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych przez Polską Komisję Akredytacyjną) (Załącznik nr 6). Wdrażając zmiany, wskazano dyscypliny subsydiarne - obok pedagogiki 93%, filozofii 2%, nauk socjologicznych 2%, psychologii 2%, nauk o kulturze i religii 1% - służyć zamysł zaznajomienia studiujących z interdyscyplinarnymi narzędziami diagnostycznymi (kilka narzędzi, np. PCR Questionnaire Roe i Siegelman do badania postaw rodzicielskich, to narzędzia stosowane zarówno przez pedagogów, jak i psychologów) oraz pokazania, że współczesne systemy wychowania opierają się lub pozostają w kontrze do różnych teorii uczenia się mających proveniencję psychologiczną (behawioryzm, psychoanaliza, teoria społecznego uczenia się), a także systemów wartości wywodzących się z refleksji filozoficznej i religijnej (moduł Edukacja aksjologiczna, Współczesne koncepcje filozofii i etyki), zaś same badania pedagogiczne przynależą do badań społecznych (...).Wszystkie te symboliczne odniesienia do wskazanych dyscyplin z pewnością nie działają negatywnie na przygotowanie do prowadzenia badań naukowych w dyscyplinie pedagogika. (...)

Ad. Zarzutu 2: „...na kierunku pedagogika odwzorowała efekty ogólne ze standardu (zał. 3) adaptując je literalnie jako efekty kierunkowe, zaś efekty modułowe (zajęciowe) odniosła do efektów szczegółowych ze standardu (zał. 3). Dowód realizacji wszystkich efektów uczenia się ze standardu (zarówno ogólnych, jak i szczegółowych) uczelnia przedłożyła w formie dwóch matryc pokrycia (matryce pokazano zarówno w raporcie z samooceny, jak i w odpowiedzi na raport z wizytacji). Zarzut braku progresji w ich osiąganiu jest również niezasadny, ponieważ pomimo umieszczenia treści programowych z grup zajęciowych, o których mówi załącznik 3 standardu, na obu poziomach studiów uwzględniliśmy progresję w zakresie ich osiągania. Przykładowo wszystkie treści standardu z bloku F. Wsparcie warsztatu pedagoga specjalnego (Emisja głosu, Komunikacja interpersonalna, Pierwsza pomoc i Ochrona własności intelektualnej) umieszczono tylko na pierwszym stopniu. Podobnie wszystkie praktyki zawodowe ulokowano na poziomie studiów pierwszego stopnia (na drugim stopniu nie ma już zatem kierunkowych i szczegółowych efektów uczenia się odnoszących się do tych treści), dzięki czemu mogliśmy poszerzyć na studiach drugiego stopnia treści programowe wybranych bloków zajęciowych, o których mówi standard kształcenia nauczycieli. Na przykład na studiach drugiego stopnia znalazło się znacznie więcej treści odnoszących się do umiejętności prowadzenia badań (szeroki blok kształcenia metodologicznego w ilości 120 godzin seminarium dyplomowego pod opieką promotora, zajęć z metodologii badań społecznych w ilości 75 godzin oraz dwa moduły o charakterze metodologicznym: wykład monograficzny w ilości 60 godzin i fakultet magisterski, 30 godzin - w sumie 285 godzin zajęć z zakresu metodologii), co dobrze koresponduje z celem kształcenia na poziomie magisterskim, jakim jest przygotowanie do prowadzenia badań naukowych i ewentualnie podjęcia dalszych studiów w Szkole Doktorskiej). Oba stopnie studiów cechuje zatem odrębna specyfika i progresja w osiąganiu ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się”.

Ad. Zarzutu 3: „...stan rzeczy jest jednak zgodny z interpretacją zastosowania standardu, jaką 14 października 2019 roku wydało Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego jako odpowiedź na zapytanie zadane przez dyrektora kierunku pedagogika prof. dr hab. Macieja Bernasiewicza (Załącznik nr 1, ad. 2). Z interpretacji tej jasno wynika, że oprócz efektów szczegółowych ze standardu (przedstawiliśmy matrycę pokrycia wszystkich efektów szczegółowych ze standardu, zał. 3 na kierunku pedagogika) „program studiów może przewidywać realizację zajęć niewynikających ze standardu” (opinia MNiSW). A zatem zarzut, że na kierunku pedagogika realizujemy dodatkowe efekty - bardziej szczegółowe niż te z ww. rozporządzenia – nie powinien być przesłanką dla formułowania zalecenia. To naturalne, że poszerzając kształcenie z pedagogiki resocjalizacyjnej o komponent penitencjarny (specjalność pedagogika resocjalizacyjna z penitencjarystką), zaś terapię pedagogiczną o komponent opiekuńczo-wychowawczy (pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i terapia pedagogiczna) część efektów zajęciowych (modułowych) będzie odnosiła się do efektów szczegółowych ze standardu, a inna część do efektów uczenia się wykraczających poza standard (załączamy odpowiedź MNiSW sprzed 6 lat, która potwierdza zasadność naszej argumentacji oraz wnioskujemy o rezygnację z formułowania zalecenia w tym kryterium).

Jeśli chodzi o zarzut, że „efekt uczenia się R_M_3 nie odpowiada efektowi ogólnemu KU-08 ani efektowi szczegółowemu E.2R.U1.”, uczelnia nadal utrzymuje, że przede wszystkim koordynator modułu jako czynny mediator zarejestrowany w Sądzie Okręgowym w Rybniku jest w stanie najwłaściwiej ocenić jako ekspert i wykładowca tej problematyki na kierunku pedagogika merytoryczną zgodność efektu modułowego R_M_3, który – według niego - odpowiada efektowi ogólnemu (kierunkowemu) ze standardu K_U08 („potrafi wdrażać

efektywne programy zwiększające umiejętności poznawcze i kompetencje społeczne uczniów oraz programy poprawiające integrację rówieśniczą uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi”), ponieważ mediacja (cytuując koordynatora modułu), jako metoda rozwiązywania konfliktów interpersonalnych, odgrywa istotną rolę w rozwijaniu kompetencji społecznych uczniów, takich jak: m.in. umiejętność komunikacji interpersonalnej czy rozwiązywanie konfliktów w sposób konstruktywny. Ponadto, mediacja sprzyja integracji rówieśniczej, w szczególności w środowiskach uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, gdzie konflikty i wykluczenia społeczne mogą mieć większą intensywność. Popularyzacja idei mediacji, jako narzędzia zapobiegającego eskalacji konfliktów i promującego współpracę, wspiera tym samym wdrażanie programów o charakterze inkluzyjnym zgodnie z efektem K_U08. Kwestionowane odniesienie efektu modułowego R_M_3 do efektu szczegółowego ze standardu E.2R.U1 również nie jest zasadne, ponieważ treści programowe zajęć z mediacji zakładają (nadal cytując eksperta od tej problematyki):

- popularyzację mediacji jako elementu sprawiedliwości naprawczej i tym samym stosowanie metod wspierających reintegrację społeczną;
- analizę wybranych antropotechnik, do których można zaliczyć mediację (szczególnie mediację ewaluatywną);

rozwijanie działań metodycznych w instytucjach wychowawczych i resocjalizacyjnych, w których mediacja może być stosowana jako narzędzie budowania relacji i rozwiązywania problemów wychowawczych”.

Stanowisko Prezydium PKA

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia przedstawiła dodatkowe wyjaśnienia i opis działań naprawczych, które niwelują istotę zarzutów.

W związku z powyższym sformułowane uprzednio **zarzuty stały się bezprzedmiotowe**.

Prezydium PKA stwierdza tym samym podstawy do zmiany oceny stopnia spełnienia kryterium 1 na kryterium spełnione.

W odniesieniu do kryterium 2:

1. Treści programowe na studiach pierwszego i drugiego stopnia nie są w pełni zgodne z efektami uczenia się przyjętymi w standardzie kształcenia nauczycieli z 2019 r. (zał. 3). Ponadto występują przypadki powtarzania się treści programowych na studiach pierwszego i drugiego stopnia.
2. Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów nie gwarantuje studentom studiów stacjonarnych osiągnięcia założonych efektów uczenia się.
3. W programie studiów nie przewidziano zajęć z dziedziny nauk humanistycznych w wymiarze 5 punktów ECTS.
4. Brak zajęć z języka obcego na studiach drugiego stopnia.

W odpowiedzi na raport z wizytacji Uczelnia podniosła:

Ad 1. „Przyznajemy, że sposób oznaczenia w Karcie kierunku zgodności modułowych efektów uczenia się ze szczegółowymi efektami uczenia się umieszczonymi w Standardzie nie jest równie czytelny na studiach II stopnia, jak na studiach I stopnia (mowa tylko o karcie kierunku, ponieważ na rysunku 1 pokazano pokrywanie efektów szczegółowych także przez

moduły na II stopniu). Program studiów I stopnia był porządkowany w związku z wprowadzaniem Nowej Koncepcji Studiów w Uniwersytecie Śląskim (wprowadzenie oferty modułów ogólnouniwersyteckich na wszystkich kierunkach w UŚ; zob. Nowa koncepcja studiów) i wszedł w życie od roku akademickiego 2024/2025. Jednocześnie, warto podkreślić, że w roku akademickim 2025/2026 rozpoczną się prace porządkujące w uczelni dotyczące programu studiów II stopnia. Dokonana zostanie wówczas między innymi rewizja czytelności oznaczeń zgodności modułowych efektów uczenia się ze szczegółowymi efektami uczenia się umieszczonymi w załączniku 3 Standardu. (...) Dyrekcja kierunku zapewnia, że przed rozpoczęciem roku akademickiego 2025/2026 zostanie przeprowadzone kolejne obowiązkowe szkolenie dotyczące poprawności uzupełniania sylabusów. Zobowiązujemy się również do pełniejszego monitoringu realizacji treści programowych zawartych w sylabusach poprzez zwiększenie ilości hospitowanych zajęć”.

Uczelnia planuje podjąć określone działania naprawcze, lecz czy okażą się one skuteczne, będzie można stwierdzić dopiero po pewnym czasie, czyli podczas następnej oceny programowej.

Ad 2. „Na bieżąco prowadzimy przeglądy programów studiów wszystkich kierunków i konsultujemy je z przedstawicielami interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, jak również porównujemy z ofertą innych polskich i zagranicznych uczelni, aby były one możliwie jak najlepsze, z uwzględnieniem specyfiki Uniwersytetu Śląskiego i regionu, w którym funkcjonujemy. Jeżeli wnioski w tych konsultacji i analiz pokażą, że w przypadku pedagogiki potrzebna jest modyfikacja programu studiów polegająca na zwiększeniu liczby godzin zajęć w ramach określonych modułów lub dodaniu dodatkowych modułów do programu studiów, to oczywiście jesteśmy gotowi do takich działań [...]”.

Uczelnia wskazała ponadto, jak określa liczbę godzin zajęć realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów: „wartość ta określana jest przez koordynatorów modułów przy współpracy z prowadzącymi zajęcia na etapie tworzenia programu studiów. Koordynatorzy modułów i prowadzący zajęcia przy określaniu współczynnika BUNA korzystają z otwartego katalogu aktywności studenckich w uczelnianym systemie „Karta kierunku” powiązany z systemem USOS, realizowanych poza zajęciami ujętymi w planie studiów, a wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia. Na katalog ten składają się m.in.: konsultowanie wyników weryfikacji efektów uczenia się, poprawa błędów, powtórne zaliczenie materiału, konsultowanie materiałów uzupełniających [względem wskazanych w sylabusie] – uzgadnianie dodatkowych do wskazanych w sylabusie materiałów, służących realizacji zadań wynikających z uczestnictwa w zajęciach lub na potrzeby przygotowania się do nich; weryfikacja/dostosowanie/dyskusowanie zapisów w sylabusie – konsultowanie treści sylabusu z potencjalną weryfikacją zapisów wymagających spełnienia specjalnych warunków uczestnictwa w zajęciach, np. wymagań technicznych, czasowych, przestrzennych, innych, w tym warunków uczestnictwa w zajęciach poza murami uczelni, zajęć organizowanych w blokach, organizowanych online, itp., konsultowanie z potencjalnym udziałem opiekuna roku lub członkami grupy zajęciowej, ustalanie etapów realizacji zadań przyczyniających się do weryfikacji efektów uczenia się, przygotowanie strategii realizacji zadania uwzględniającej podział treści, czynności i ich zakres, czas realizacji oraz/lub sposób pozyskania niezbędnych do jego wykonania materiałów i narzędzi itp.”.

Prezydium PKA nie podejmuje dyskusji nad zasadami określania na UŚ w Katowicach „współczynnika BUNA” (bezpośredni udział nauczyciela akademickiego lub innych osób

prowadzących zajęcia i studentów) ani go nie kwestionuje, uznaje, że regulacje prawne *expressis verbis* nie wskazują liczby godzin zajęć w programach studiów, co kilkakrotnie podnosi Uczelnia w odpowiedzi na raport z wizytacji. Zatem wskazane godziny dla studenta są tzw. płynne. Prezydium zwraca jednak uwagę na zasadność zastosowania się do pkt 3.4 załącznika nr 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U. z 27 marca 2024 r., poz. 453) oraz konieczność przyjęcia zasad określania formy zajęć, w tym formy konsultacji, co do której prawo nakłada obowiązek wskazania, w odniesieniu do każdego zajęcia, efektów uczenia się, treści programowych, sposobów weryfikacji i oceny efektów uczenia się.

Ad 3. „Na studiach drugiego stopnia omyłkowo przyporządkowaliśmy do nauk społecznych całość punktów ECTS (120 ECTS). Podobnie jednak jak w przypadku studiów pierwszego stopnia w programie studiów znalazło się wymagane min. 5 ECTS uzyskiwane w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych. Są to moduły z Języka obcego za 2 ECTS oraz moduł Współczesne koncepcje filozofii i etyki za 4 ECTS. Reasumując, na studiach pierwszego i drugiego stopnia poprawnie przypisaliśmy zdecydowaną większość ECTS zajęciom z dziedziny nauk społecznych (wszak pedagogika przynależy do dziedziny nauk społecznych), lecz nie wskazaliśmy zajęć przypisanych do dziedziny nauk humanistycznych, które jednak znalazły się w programie studiów w wymiarze min. 5 ECTS zarówno na poziomie studiów pierwszego, jak i drugiego stopnia (w nowym programie kształcenia, który będzie obowiązywał od roku akademickiego 2026/2027 precyzyjnie wskażemy zajęcia z dziedziny nauk humanistycznych, które faktycznie realizujemy w programie kształcenia na kierunku pedagogika na obu poziomach) [...]”.

Uczelnia deklaruje gotowość do dokonania zamian w programach studiów. Aby ustalić, czy zmiany te wpłynęły dodatnio na jakość kształcenia na kierunku, konieczne jest przeprowadzenie kolejnego postępowania oceniającego.

Ad 4. „[...] podjęto już stosowne kroki w celu poszerzenia oferty zajęć prowadzonych w języku angielskim na studiach drugiego stopnia”.

Wyjaśnienia Uczelni pozostają na chwilę obecną na poziomie deklaratywnym, dlatego też nie niwelują istoty zarzutu.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia wywiodła jak niżej.

Ad. Zarzutu 1: „...zdecydowana większość zajęć wprost odnosi się literalnie do szczegółowych efektów uczenia się ze standardu (Załącznik nr 2), zaś w opisie modułu przy efekcie zajęciowym podano nawet symbol efektu szczegółowego ze standardu (np. symbol B.2.K1. w module Przemoc wobec dzieci pokazuje jaki efekt szczegółowy uczenia się ze standardu realizują te zajęcia). Poniżej zaprezentowano zrzut ekranu dla modułu Przemoc wobec dzieci (obok efektów zajęciowych znajdują się symbole efektów ze standardu).

Standard kształcenia (zał. 3) głosi: W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do: B.2.K1. okazywania empatii dzieciom i uczniom potrzebującym wsparcia i pomocy;

Efekt modułowy, jak widać poniżej, brzmi niemal identycznie jak efekt ze standardu. Również treści programowe w sylabusie tych zajęć są w pełni zgodne z efektami uczenia się przyjętymi w standardzie kształcenia nauczycieli z 2019 r. (Załącznik nr 3).”

Ad. Zarzutu 2: „...liczba godzin zajęć z BUNA nie umniejsza liczbie godzin w obszarach ujętych w standardzie kształcenia, wręcz przeciwnie - znacznie wykracza poza minimum w grupie zajęć A, B, E oraz G (plany studiów - Załącznik nr 4 oraz Załącznik nr 5).”

Ad. Zarzutu 3: „w opisie programu studiów nie wskazano *expressis verbis* zajęć z dziedziny nauk humanistycznych (dlatego zadeklarowaliśmy precyzyjne ich wskazanie w opisie programu w przyszłości), to jednak zajęcia takie zostały przewidziane i od wielu lat funkcjonują w planie studiów. Łączna liczba punktów ECTS na studiach pierwszego stopnia, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych jest nawet większa niż wymagane minimum (Wprowadzenie do nauk humanistycznych za 1 ECTS, Filozofia i etyka za 1 ECTS, Kultura języka za 2 ECTS, Zagadnienia kultury współczesnej za 2 ECTS), a na studiach drugiego stopnia wynosi 9 ECTS (Edukacja aksjologiczna za 5 ECTS oraz moduł Współczesne koncepcje filozofii i etyki za 4 ECTS).”

Ad. Zarzutu 4: „W planie studiów drugiego stopnia znajduje się bowiem moduł „Język obcy 1”, którego szczegółowe efekty uczenia się obrazuje poniższy zrzut ekranu (opis modułu na stronie internetowej: Język obcy 1 - Katalog modułów - Katalog modułów - Uniwersytet Śląski w Katowicach - Karta Kierunku). Efekty szczegółowe odnoszą się zaś do efektu kierunkowego, który brzmi:

K_U17 Po ukończeniu studiów drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim na kierunku studiów pedagogika absolwent: Porozumiewa się w języku obcym posługując się komunikacyjnymi kompetencjami językowymi w stopniu zaawansowanym. Posiada umiejętność czytania ze zrozumieniem skomplikowanych tekstów naukowych oraz pogłębioną umiejętność przygotowania różnych prac pisemnych (w tym badawczych) oraz wystąpień ustnych dotyczących zagadnień szczegółowych z zakresu danego kierunku w języku obcym.”

Stanowisko Prezydium PKA

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia przedstawiła dodatkowe wyjaśnienia i opis działań naprawczych, które niwelują istotę zarzutów.

W związku z powyższym sformułowane uprzednio **zarzuty stały się bezprzedmiotowe**.

Prezydium PKA stwierdza tym samym podstawy do zmiany oceny stopnia spełnienia kryterium 2 na *kryterium spełnione*.

W odniesieniu do kryterium 3:

Posługiwanie się przez Uczelnię kilkoma zestawami efektów uczenia się, a przede wszystkim mechaniczne przyporządkowanie efektów uczenia się ze standardu, spowodowało, że niemożliwe stało się zweryfikowanie, czy faktycznie ta ostanta grupa efektów jest przez studentów osiągnięta.

W odpowiedzi na raport Uczelnia podniosła: „Tzw. „mechaniczny” – w ocenie Zespołu Oceniającego PKA – sposób przypisania szczegółowych efektów uczenia się ze standardu kształcenia nauczycieli z 2019 roku zał. nr 3 do efektów modułowych dał autorom programu studiów pełne przekonanie, że realizują wszystkie efekty szczegółowe, które określono w standardzie. Nie ma potrzeby porządkowania szczegółowych efektów uczenia się, ponieważ jak pokazano na rysunku 1 w odpowiedzi na zalecenie 3 (kryterium 1) wszystkie szczegółowe efekty uczenia się ze standardu realizowane są przez poszczególne moduły

programu kształcenia. Ponadto dobór odpowiednich metod weryfikacji i oceny efektów szczegółowych gwarantuje bardzo wysoki poziom naukowy kadry oraz jej bogate doświadczenie dydaktyczne”.

„(...) w trakcie planowanej w roku akademickim 2025/2026 rewizji programu studiów dyrektora kierunku spotka się z interesariuszami wewnętrznymi (kadrą prowadzącą zajęcia na kierunku pedagogika) w celu oceny progresji w realizacji szczegółowych efektów uczenia się na poszczególnych poziomach studiów, którą to progresję dostrzegamy w naszych programach studiów (...)”.

Uczelnia planuje podjąć określone działania naprawcze, lecz czy okażą się one skuteczne i czy zostaną wdrożone, będzie można stwierdzić dopiero po pewnym czasie, czyli podczas następnej oceny programowej.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia wywiodła jak niżej.

„Posługiwanie się trzema zestawami efektów wynika po pierwsze ze standardu kształcenia nauczycieli (zał. 3), w którym znajdują się dwa zestawy efektów (ogólne i szczegółowe – ich pokrycie przez efekty zajęciowe pokazaliśmy dwukrotnie, więc nie ma obawy, że te grupy efektów nie są realizowane – pierwszy raz obie matryce pokazaliśmy w raporcie samooceny, a drugi raz matrycę pokrycia efektów szczegółowych przez zajęcia unaoczniliśmy w treści odpowiedzi na Raport zespołu oceniającego kierunek pedagogika). Trzeci zestaw efektów uczenia się, które pojawiają się w efektach zajęciowych a nie mają związku z realizowanym standardem, a które Prezydium PKA określa opisowo jako „(...) jeszcze inne są efektami bardziej szczegółowymi niż te z ww. rozporządzenia” (uchwała nr 904/2025, s. 3), to wynik poszerzenia kształcenia z pedagogiki resocjalizacyjnej o komponent penitencjarny (specjalność pedagogika resocjalizacyjna z penitencjarystyką) oraz terapii pedagogicznej o komponent opiekuńczo-wychowawczy (pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i terapia pedagogiczna). Dodatkowe komponenty nie podlegają regulacjom standardu przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, a Uczelnia ma prawo (co wynika z jej autonomii) do takiego kształtowania programu, co potwierdziło MNiSW w słowach: „program studiów może przewidywać realizację zajęć niewynikających ze standardu” (opinia MNiSW – Załącznik nr 1).”

Stanowisko Prezydium PKA

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia przedstawiła dodatkowe wyjaśnienia, które niwelują istotę zarzutu.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut stał się bezprzedmiotowy**.

Prezydium PKA stwierdza tym samym podstawy do zmiany oceny stopnia spełnienia kryterium 3 na kryterium spełnione.

W odniesieniu do kryterium 10:

Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia jest nieskuteczny w zakresie, w jakim nie zapobiegł nieprawidłowościom stwierdzonym w odniesieniu do kryteriów 1–3.

Uczelnia podjęta bądź zamierza podjąć działania naprawcze opisane wyżej. Weryfikacja ich skuteczności wymaga przeprowadzenia kolejnego postępowania oceniającego.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia wywiodła jak niżej.

„...spełnia te kryteria właśnie dzięki sumiennej realizacji wydziałowej procedury SZJK. Konkretnie przykłady, w jaki sposób działania projakościowe ukształtowały obecne programy studiów uczelnia przedstawiła w raporcie samoceny na stronach od 146 do 151 (kryterium 10.2 oraz kryterium 10.3).”

Stanowisko Prezydium PKA

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia przedstawiła dodatkowe wyjaśnienia, które niwelują istotę zarzutu.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut stał się bezprzedmiotowy**.

Prezydium PKA stwierdza tym samym podstawy do zmiany oceny stopnia spełnienia kryterium 10 na *kryterium spełnione*.

W związku z powyższym, Prezydium PKA stwierdza, iż zaistniały przesłanki do zmiany oceny pozytywnej z okresem obowiązywania skróconym do 2 lat i wydana oceny pozytywnej z okresem obowiązywania do 6 lat. Kolejna ocena programowa kierunku wychowanie fizyczne na uczelni wymienionej w § 1 nastąpi w roku akademickim 2031/2032 .

§ 2

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
2. Rektor Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej